

Ühine infoplatvorm või lihtsalt lugudejutustamine Internetis?

Mare Kalda

Artikkel põhineb Elvas 15.-17. septembril 2010 toimunud konverentsil “Keelest meeleni 4” peetud ettekandel ja on seotud ETF uurimistoetustega SF0030181s08 ning ETF8137.

Olen jälginud alates 2001. aastast Eestiski toimuvat geopeitusemängu.

1. aare globaalses geopeituses (geocaching, vt [www. Geocaching.com](http://www.Geocaching.com)) seati teatavasti otsimiseks 2000. aasta kevadel Oregoni osariigis USAs, et tähistada juurdepääsupiirangute lõppu globaalsele positsioneerimissüsteemile. Seni oli süsteem olnud üksnes militaarkasutuses. Kümne aastaga on mäng aina uut hoogu saanud ja nüüdseks on otsitavad miljon ja rohkemgi aardekastikest (juunis 2010 oli peidetud 1 107 515 aaret, kuid septembrikuuks oli otsitavate üksuste hulk kasvanud veel 88 000 peidiku võrra).

Artiklis, mis publitseeriti Kirjandusmuuseumi aastaraamatus 2006. aasta kohta, (Muistendid uues kontekstis – geopeituses *Paar sammukest 23. Eesti Kirjandusmuuseumi aastaraamat 2006*, lk 93–116) tutvustasin näiteid, kuidas tehti geopeituse kohtadeks muistenditega seotud kohti. Seadsin endale ülesandeks selgitada, missuguseid traditsioonilistele aardemuistenditele omaseid episoodide kohandati konkreetse aardega ja kuidas see toimima pandi. Jõudsin järeldusele, et geopeitus kujutab endast uut konteksti, kus vajatakse muistendeid ja rakendatakse neid uutes situatsioonides. Sealjuures pole muistendite sissevõtmine toimuvasse kaugeltki sagedane ega igapäevane aarete kujundamise element-komponent. Teine järeldus oli, et muistendeid võetakse geopeitusse kahel viisil: 1) aarde tutvustuse jaoks kopeeritakse eelmisest allikast enam-vähem terviklik tekst, seega kasutajate käsutuses on algusest peale muistend kui kirjutatud pala ja 2) aarde otsimise käigus teataval määral ning sõltuvalt geopeitja isiklikest eelistustest mängitakse muistendiga algatatud mängu: oma mängijamuljed sobitatakse muistendi sisuga: jutustatakse, kas nähti muistendis mainitud tegelasi, kasutatakse muistendis esinenud väljendeid, peidikusse pandud asjadele omistatakse muistendiga seotud otstarve, väljendatakse elamusi, mis võiksid olla kättesaadavad muistendi tegelasele, mitte inimesele reaalses maailmas jne.

Nüüdseks on teema kohta kirjutatud terve rodu erineva süvenemisastmega uurimusi. On kogukonna iseloomustusi, infotehnoloogia ajastu kommunikatsiooniteoreetilisi käsitlusi, teemat vaetakse inimese ja arvuti vahelise suhtlemise probleemide raamistikus.

Folkloristidest on geopeitusest kirjutanud Lynne McNeill, kelle uurimus kannab pealkirja „Portable Places: Serial Collaboration and the Creation of a New Sense of Place“ (*Western Folklore* 66, 3/4 Summer & Fall 2007 pp. 281-300). Vaatluse all on inimeste poolt eri eesmärkidel tiirlema pandud esemed, sealhulgas asjade ringelda laskmine bookcrossingus ja geopeituses. Rändavate esemete üle peetakse arvet vastavatel netilehekügedel. Taoliste aktsioonide puhul tekib ning on märkimisväärne

täiesti eriline koostöö inimeste vahel, kes pole omavahel isegi tuttavad ega tarvitse silmast silma kohtuda harrastatava tegevuse käiguski. McNeill ja teised niisugustest praktikatest kirjutajad juhivad tähelepanu sümboolse kogukonna tekkele, mis sünnib tegelemise käigus.

Geopeitust on iseloomustatud analüütikute poolt kui kõikjal kohalolevat fenomeni (*ubiquitous phenomenon*) või tõlgendatud kui kõikjaloleva mängu (*pervasive game*) näidet. Muidugi on geopeituse põhiidee ikkagi asjade päriselt peitmine ja otsimine füüsilisel maastikul pärismaailmas. Kuid mängualane informatsioon seatakse vastavatele netilehekülgedele ja sealsamas vahetavad mängijad ka muljeid ning kogemusi. Käsitlustes kohtame geopeituse olemust avavana ka segunenud reaalsus(t)e (*mixed reality*) mõistet, mida nähtavasti vajatakse toimuva mõtestamiseks. Näiteks Jason Farman, digitaal tehnoloogia ja digikultuuri uurija Washingtoni ülikoolist (2009, 'Locative Life: Geocaching, Mobile Gaming, and Embodiment', *Proceedings of the Digital Arts and Culture Conference, University of California, Irvine 2009*) iseloomustab geopeituse puhul pidevat ja loomulikku online-offline keskkonnavahetust. Tema sõnul asuvad mängijad kehaliselt ühtaegu tajutava ja nähtamatu tsoonides, kusjuures kehalisus on kogu aeg koostoimes tehnoloogiaga (2009: 3). Aalborgi ülikooli kommunikatsiooniinstituudi teadur Lasse Burri Gram-Hansen (2009) 'Geocaching in a Persuasive Perspective', *Proceedings of the 4th International Conference on Persuasive Technology, April 26-29, Claremont, California, ACM International Conference Proceeding Series, vol. 350, [1-8]*) keskendub oma töös eelkõige kommunikatsiooniteoreetilisele veenvuse aspektile. Ta valgustab erilist sisemist kaasahaaravust või külgetõmbavust, mis tema hinnangul annabki harrastusele erilise värvingu seniste orienteerumis- ja peitumängude järel ja mida suuresti tingivad inimese ja uues tehnoloogia koostoime võimalused. Kenton O'Hara (2008 'Understanding Geocaching Practices and Motivations', *Proceedings of the 26th Annual SIGCHI Conference on Human Factors in Computing Systems, April 5-10, 2008, Florence, Italy*, pp. 1177–1186) uurib geopeitust kui igapäevakäitumisse paigutuvat tegevust, kusjuures osalejate igapäevapraktikad on nii või teisiti juba seotud tehnoloogiliste rakendustega. Geopeitus liitub sinna vägagi orgaaniliselt ja hõivab teatud osa harrastajate ressurssidest, mõistagi nende omal tahtel. Rohkem kui teised kirjutajad, vaatleb ta mängijate motivatsiooni: geopeitus annab ringikäimisele eesmärgi, võimaldab avastada uusi kohti, skoorida (st leida üha rohkem ja rohkem aardeid) – tõstab saavutusetunnet, huvi korral pakub võistluslikkust ja väljakutseid, kuid ka kokkusaamisi uute inimestega. Need kontaktid tekivad ühise harrastuse pinnalt. Suhtluse sisu lähtub geopeitusest, ent see areneb vahel tavaliseks inimlikuks kommunikatsiooniks – seega on geopeituses kohal võimalused sotsialiseerumiseks, seltsieluks. (ibid., p. 1179–1182). Põhimõtteliselt leidub niisuguseid motivatsiooni ülestunnistusi geopeitjate endi logides ja foorumisõnavõttudes, ent Kenton O'Haral, praktikul Bristolist (Hewlett-Packardi tootjaesindaja konverentsisarjas "Inimfaktor ja infotehnoloogiasüsteemid") on need – muidugi intervjuudele toetudes – hästi ja analüütiliselt ära formuleeritud.

Tundub aga, et tal on mainimata kõige lihtsam, kuid võimalik et kõige võimsam ajend: puhas rõõm

ja lõbu, mida niisugune tegevus osalejaile pakub. Soome geopeitjate kogukonna küsitlusest tuleb see ilmekalt välja. Niisuguse ankeetuurimuse viis läbi psühholoogi kvalifikatsiooniga Siru Saarenpää. Küsitluse iseloom ja varjamatu insaideri perspektiiv aitasid esile tulla järeldusel, et geopeitja rõõm osalemisest ja kõigi hobi elementide rakendamise võimalusest oli hinnatuim motivatsioon kaasatagemiseks.

Geopeituse võrgukeskkonna kujundamist iseloomustatakse kui loovat praktikat, mis areneb kasutajate ühise panuse läbi (Gram-Hansen 2009, p. 4–5, 'Geocaching in a Persuasive Perspective', *Proceedings of the 4th International Conference on Persuasive Technology, April 26-29, Claremont, California*, ACM International Conference Proceeding Series, vol. 350 [lk 1–8]). Geocaching.com ja geopeitus.ee on näideteks kasutajate poolt täiendatavatest ja kujundatavast keskkondadest, osalusveebist (*participative web*). Online andmebaasi arendatakse ja rikastatakse uute andmetega mängijate ühise tegevuse käigus ja ses mõttes kujutab geocaching.com ning selle kohalikud ekvivalendid ühiselt loodud informatsioonikeskkondi.

Geopeituses toimuvat kajastavad mängijad ise jooksvate sissekannetega internetis. See ongi kõige suuremal määral minu uurimisobjektiks – ennast ise loov andmekogu, mis sisaldab isikliku kogemuse lühinarratiive. Selle representatsiooni iseärasuseks on, et geopeitjad on elavalt huvitatud oma harrastuse informatsioonilise osa arendamisest ja korrashoidmisest. On selge, et logidelt ehk sissekannetelt eeldatakse teatud informatiivsust, sest need võivad aidata või ja huvitada järgmisi otsijaid. Andmekogu hooldamine, struktureerimine, uuendamine, kasutajaliidest lisamine – ja kõige selle üle arutlemine, st. mitmed infotöötuse aspektid, on geopeitjatele tähtsad ka kui eraldi tegevus. Niisuguste asjade eest hoolitsevad muidugi kõige initsiatiivikamad mängijad. Nad on mängu kestel saavutanud autoriteedi ja kogukonna usalduse toel saanud mängu koordineerija volitused. Nii on see vähemalt Eesti geopeituse harrastajate puhul, kuid põgus vaatlus teistel kohalikel saitidel kinnitab, et nii on see ka mujal. Miks on geopeituse andmebaas mängijatele nii oluline – sellele leidub väga lihtne vastus. Nagu juba mõned kogukonnauurimused osutavad – näiteks saksakeelsete geopeitjagruppide ja soomlaste kohta – on geopeitjate, kindlasti tiimide liidrite igapäevatöö seotud infotehnoloogia arendusega ja nende igapäevatööd iseloomustav hoiak suunab struktureerima oma harrastust samal viisil nagu nõuavad neilt nende tööülesanded.

Mina kui tavakasutaja ja geopeitjana oma tiimi lihtliige ei tunne kaugeltki kõiki eesti geopeituse lehele seatud võimalusi. Neid lisandub sinna seoses nutitelefonide arenguga, interaktiivsete kaardirakenduste täiustamisega, wifi-võimalustega. Ka sügavas metsas on soovi korral võimalik täpsustada otsinguks vajalikke andmeid ja juba laadida ühisesse andmekogusse oma tiimi poolt sooritatud missiooni reportaaže. Päris tihti tuleb ette, et mängijad võtavad otsingute ajal ühendust aarde peitjaga, et lunida abistavat vihjet või vahetada asjalikku informatsiooni reaalses elus. Või kui ollakse harrastuse käigus juba üksteisega ka reaalses elus tuttavaks saanud, siis antakse

aardekülastusest teada otsekohe, mobiilseid kommunikatsioonivahendeid mitmekülgsest kasutades. Aastate jooksul on kujunenud teatud konventsioon või vorm aardekülastuste logiteadete kirjutamiseks. Tundub, et geocaching.com eelistab lakoonilisemaid otsimiste kajastusi, kuhu ka muljeid kirjutatakse väga lühidalt. Ka eesti mängus on muljete ja vaidluste ning lugudejutustamise jaoks soovitatud pigem geopeituse foorumi vastavat rubriiki – see on spetsiaalne, aaretega seonduv foorum, leitav foorumite nimekirjast. Sellegipoolest leidub suur osa otsingute kajastusest siiski vahetult üksikaarete kodulehekülgedel otsimisteadetes. See on ka otstarbekas, sest – kuigi eemaldub napist informatsiooni stiilist, on siiski kõnekas järgmiste otsimiste jaoks. Minu andmetel – ja seda kinnitavad tegelikult mängijate poolt tehtud sissekanded – eelmiste otsijate kirjeldusi loetakse küll ja huviga. Uued sissekanded astuvad kohati dialoogi eelmiste otsijate sissekannetega ja niisugusel moel moodustub ühine kestav kõnelus, kuhu järk-järgult tuleb uusi sõnumeid juurde.

Mis on selliste kõneluste sisuks? Kaasategijad kirjutavad siin lühidalt ja elamuslikult looduslikest tingimustest koha peal, otsimisel tekkinud probleemidest, kordaminekutest ja äpardustest. Väljendatakse ka otseselt muljeid ja tundeid, mis kedagi on vallanud. Antakse hinnanguid, kas oli tegu raske või kerge missiooniga ja ka seda, mis seisukorras oli aare. Muidugi märgitakse siia, mida võeti, mida jäeti. On heaks tavaks tänada peitjat.

Oluliseks saab geopeituses koha aspekt, toimub otsekuu maailma uuestiasustamine, tuntud ümbruse punktidesse oma kohtade kujundamine, ilma et need kohad kaotaks varasemaid tähendusi. Lynne McNeill osutab sellega seoses tekkivale täiesti erilisele kohatundele. Selle tekkimine on ka mõistetav. Geopeitja omandab harrastuse käigus täiendavaid kohakogemusi ja mitte ainult omandab, vaid loob neid üha uuesti. Küsimus on pidevalt uuenevas kehalises maailmas-olekutes, kui kasutada tõlgenduseks Heideggeri kategooriaid. Kehalised kogemused sõnastatakse otsimiste järel internetis logides pikemate või lühemate stooridena, seega saab lisatoitu ka mentaalne maailmas-oleku-tunne. Mitte ainult kehaliselt kogetu, vaid igasugused meelte mõjunud muljed leiavad väljenduse, seega saavad teised kogukonna liikmed aimu, missuguseid mõtteid ja meelesisundeid on otsimised tekitanud sama praktikat harrastades.

Järgnevalt tutvume näitelogiga, kus geopeitja jutustab oma kogemustest-tähelepanekutest.

Kõnealune peidik aardega asub 59° 25' 51,81" 24° 21' 1,10", kohas, kus on „pikk liivarand ning radaderohke männimets,“ nagu aarde peitja Paavo aarde kirjelduses tulevastele otsijatele teada annab.

Näide pärineb Joonaselt. Ta on, nagu valdav osa geopeitjaid, meessoost, kuid erinevalt keskmisest geopeitjast (tavalisim vanus 28-38), on ta tunduvalt noorem – külastushetkel 17. Erinevalt keskmisest geopeitjast ta veel ei tööta IT alal ning erinevalt keskmisest geopeitjast, kes käib missioonidel autoga, sõidab ta peamiselt jalgrattaga, hääletab või sõidab ühistranspordiga, kui jahib linnaruumi paigutatud aardeid. Otsijataktika poolest esindab ta neid, kes geopeidavad (enamasti)

üksinda. Pikka aega harrastas ta pikkade vaimukate logide kirjutamist, kuid loobus sellest siiski hiljem. Tema huvitavad logid leidsid sõnalist tunnustust kogukonna poolt. Ühe aarde sissekandes peegeldab ta antud tunnustust tagasi, märkides 2010. aasta juunikuises sissekandes: „[K]uigi ma olen aarde juba leidnud, pean ma selle logiteate ikkagi kirjutama, sest teile ju meeldib mu jutustusi lugeda ning mul on üht-teist öelda.“

Niisiis, Joonase varasemate logide stiilinäide aastast 2009:

Joonas, 18 aprill 2009 [joonas444]

tore oli end laupäeva pärastlõunal tuulutada.

ja ikka kohe korralikult tuulutada, sest temperatuur oli vaevu üle nulli ning tuul puistas liiva silma. jopegagi hakkas jahe. rannas oli sellegipoolest palju inimesi.

pöörasin pärast väikest jalutuskäiku rannal metsa vahele, kus kaks päevitavat tšikki (jõe kaldal, kõik riided seljas) tõstsid üllatunult pea ja küsisid kes ma olen. minu vastus "mis mõttes" tundus neid rahuldavat. peagi jõudsin aarde juurde ning see sai käbedasti leitud, kusjuures aardest sain ma väga hea lõhna testri.

pärastpoole jalutasin ja pildistasin tuulises rannas ning mõtlesin

1) selle üle, et viimati käisin seal vist poolteist aastat tagasi

2) et juhtunud on midagi kummalist: paavo on peitnud täiesti loogilise, normaalse ja TAVALISE AARDE!

kena koht igastahes.

enne tallinnasse naasmist sai ka pioneerilaagrist läbi jalutatud - igati huvitav/kummastav koht. olid ikka ajad...

[kirjutaja peab silmas aega mil Eesti kuulus Nõukogude Liitu] kuigi njah, mis ma ikka heietan, mina neid aegu näinud pole.

Üks oluline otsimiskogemuste vahendamise viis on visuaalne – geopeitjad lisavad/laadivad logide juurde digifotosid, vahel harva ka videoid. Sel kombel muutuvad kaaslastele nähtavaks olukorrad ja olendid, keda ja mida otsimisretkedel on nähtud ja kogetud. Pildiallkirjade abil tavatsetakse siduda pildil kajastatav geopeituse ideedega. Näiteks loomapildi allkirjadena kohtab sageli vihjeid, et nähtud mets- või koduloom on tõlgenduslikult mängu kaasa haaratud ja teda nimetatakse seetõttu aardevalvuriks. Vihma- või lumesajus tehtud piltide allkirjad osutavad erilisele geopeituse ilmale, ülesvõtted libedast, porisest, pehmest teest representeerivad geopeituse mõnikord raskeid tingimusi. Väga selgelt on esil lihtsalt ilusa loodusfoto sarjad, mille hulgas leidub nii maastikupilte kui imekauneid detaile. Ja vastupidi – pildistatakse ka märgatud ebakõlasid, purustusi, vastuolulisi teeviitu, kummalisi kokkusattumisi, paradoksaalseid seoseid objektide vahel. Kuna aardeid otsitakse aastaringselt, moodustub mõne aarde visuaalsest representatsioonist lausa ülevaade sellest konkreetsest kohast erinevatel aastaegadel. Väga külm ja lumerohke Eestimaa talv 2009/2010 leidis visuaalset kajastamist: juba geopeitus.ee avalehekülje uudiste rubriigi just lisatud fotod olid kõik kantud lumistest meeleoludest.

Otsimisretkedel omandatud kohakogemustest vahendatakse näiteks, kas tuli teha füüsilisi

jõupingutusi aarde leidmiseks, ja kui siis milliseid . Mõnikord tuleb ronida puu otsa, mõnikord redeleid pidi üles tornidesse, mõnikord tuleb sooritada küllaltki pikk jalgsirännak soisel maastikul, sageli on mainimisväärseks probleemiks sääsed ja parmud ning kõrge umbrohi ja tihe võsa, mõnikord tuleb seljas tassida kaasas olevaid väikelapsi, kaevata välja kinni jäänud auto – ühesõnaga praktiseerida täisverelist geopeitjategevust. Paljud aarded on kujundatud nii, et need nõuavad ka arvestatavat intellektuaalset pingutust ehk mõistatuste ja salakirjade lahendamist, šifreeritud teadaannete lahtikodeerimist. Mõned geopeitjad tunnistavad, et sageli osutub mõistatusaare nii tõsiseks väljakutseks, et selle katkipuremine nõuab nädalaid, et mitte öelda kuid ning tööd informatsiooni leidmiseks ja tervikuks kokkuühendamiseks. Lahenduse tulemust ei saa teistega jagada, sest see võtaks kaaslastelt avastamise rõõmu. See-eest lahenduseni jõudmise vaevu ja eksitusi ja lõpuks avastushetke tundeid kirjeldatakse *puzzle-cache*-de leidmiste logides küll.

Eraldi tahaksin tähelepanu juhtida alateemale, kuidas geopeitjad geopeituse ühises netisuhtluskeskkonnas jutustavad kohtumistest teiste inimestega. Sellistest kohtumistest kirjutatakse meeleldi. Kuidas ja mida kirjutatakse, sõltub sellest kas otsimisretkede ajal kohtuti geomugudega ehk geopeitusesse pühendamata inimestega või teiste geopeitjatega. Suhtlemist geomugudega küll otseselt ei väldita, ent siiski püütakse hoida oma tegevust pigem saladuses. Suhtluskaala on lai: täielikust osavõtmatusest huvitatud kaastöö või geopeitjaks hakkamiseni. Aarete rüüstamise juhtumeid esineb ning nende üle arutletakse foorumisõnavõttudes.

Üheks väikseks teemaks mugude ja geopeitjate vaheliste suhete kajastuses on, kuidas hoida otsimist saladuses, kuidas mitte tõmmata tähelepanu. See on muidugi mureks rahvarohketest kohtadest otsimisel, eelkõige linna-aarete puhul. Mitteleidmiste logides kohtab sageli tunnistust, et aare jäi leidmata liiga paljude mugude kohalviibimise tõttu. Kogenud geopeitjad on nähtavasti leiutanud nippe mugude ülekavaldamiseks. Soomlasest geopeitja, kes tihti Eestis tegutseb, näiteks mainib kingapaela sidumise trikki. See toimib siis, kui aarde peidukoht on kusagil maapinna lähedal. Lastega tiimide sissekannetes leidub märkusi, et lapsed aitavad hajutada juuresolijate tähelepanu: keegi asjasse pühendamata kõrvalolija ei hakka tähelepanu pöörama, kui (geo)laps saadetakse kummalisse kohta turnima.

Nagu otsimisteadetest selgub, osutub mõnikord vajalikuks geopeitusest rääkida kohalikule inimesele, näiteks kui muidu osutuks geopeitja tegevus kahtlustäratavaks. Selle tulemusena võib juhtuda, et geopeitusest informeeritaks saanu ei hakka küll ise mängima, ent võtab vabatahtliku abistaja rolli. Kui saabuvad järgmised mängijad, oskab kohalik abistaja õige suuna kätte näidata. Niisuguseid olukordi on kirjeldatud Eesti mängus Sakala aarde otsimisel (2004) ja hiljuti ka Miniaarde puhul.

Teatud hulk aardeid langeb sihiliku rüüstamise ohvriks. Nähtavasti annavad lõhkujad oma teoga märku geopeitjate tegevusega mittenõustumisest.

Seevastu kohtumised kaasgeopeiturityga on oodatud, ühtlasi on niisugustest kohtumistest meeldiv jutustada otsimisjärgses kajastuses. Eesti mängus on loodud spetsiaalne, nõ ilma asukohata aarde tüüp, nimetusega “Teolt tabatud”. Sellise aarde sissekanded kajastavadki kahe (haruharva enama) mängijatetiimi juhuslikku kohtumist ühe ja sama aarde otsimisel. See on täiesti erinev sündmusaardest, mis kujutab endast geopeitjate kokkutulekut, mille käigus muidugi otsitakse ka erilisi, sündmuseks ettevalmistatud aardeid. Teolt tabatud aarde kodulehele teevad sissekande mõlemad mängijategrupid, lisatakse fotosid vahvast juhuslikust pealesattumisest.

Mängus toimuva kajastamise kohaks on ka foorumid. Siin käivad vaidlused, siin väljendatakse iseennast, mõjutatakse kaaslasi. Tähtsateks teguriteks on nii individuaalsus kui kollektiivus: kogukond kontrollib mängu üldist käiku, mängijad realiseerivad oma geopeitjaidentiteete.

Harrastus on otsustavalt ja igakülgsest seotud nüüdisaegse digitehnoloogiaga, võiks isegi öelda, et eeldab digitehnika rakendamist. Et aardekarbikest leida, peaks oskama käsitseda spetsiaalseid seadmeid, näiteks gps, oskama navigeerida kaartidel jne. Tehnika on päris sagedaseks teemaks foorumites ning asjatundjad ja asjasthuvitatud arutlevad seal uusimate rakenduste ja rakendusvõimaluste üle, näiteks kuidas laadida koordinaate mobiiltelefonile, missugust riist- ja tarkvara eelistada mis otstarbel jne. Kuna geopeitjad tegutsevad tiimide kaupa, siis muidugi ei eeldata IT alast kompetentsi kõigilt grupi liikmetelt.

Teema foorumis arutlemiseks on ka kaasahaaravuse sügavus, st kui kirglikult keegi geopeitust teeb. Samuti arutletakse harrastuse maailmataju vormiva tähenduse üle. Nimelt leidub märke ja seda kinnitatakse foorumisõnavõttudes ning mõnikord aardelogides ka otsesõnu, et harrastajad hakkavad tavamaailma vaatama geopeitja perspektiivist, näevad maailma läbi geopeitja silmade. 2009 jaanuaris arutleti eesti foorumites pool-naljatades pool-tõsiselt geopeituse sõltuvust tekitavate külgede üle. Tunnuste loetelu, nagu selgub, kujutab endast osa globaalsest geopeituse folkloorist, levides rahvusvahelise kodulehekülje alarubriikides ning mängukajastustes. Eesti foorumite jaoks tõlkisid asjasthuvitatud erutavamaid sõltuvustunnuseid eesti keelde, kohandasid siinsete oludega ning lisasid isiklike näiteid (ka kodusest külmkapist asju võttes väideti tundvat kohustust sinna midagi asemele panna nagu aaret otsides). Sümptominimekirjad kujutavad endast mitmesuguste laiatarbetestide ja loetelude kohandusi ning pärinevad alkoholismi, suhteid, seksi jm alal iseloomustavatest erineva süvenemisastmega infokogudest. Lisaks geopeituse sõltuvusfolkloorile tunnustati, et otsimist on nähtud unes, ja et reise eel tehakse sageli tihedat eeltööd, et reisi sihtkohas saadaolevaid aardeid lkülastada.

Isegi suhteliselt intiimsed ja delikaatsed kõnelused leiavad aset geopeituse foorumis. Sõimlemisest üldiselt hoidutakse, kuid teravusi ja mittenõustumist tuleb ette. Üllatavalt populaarseks on osutunud õnnitluste rubriik. Siin märgitakse ära üksteise saavutusi, näiteks laste sünd (2008 jooksul oli 8

niisugust juhust), raamatu ilmumine, filmi valmisaamine, sünnipäevad; tervitatakse üldiste kalendritähtpäevade puhul. 1. aprillil näiteks algatas üks mängu liidritest loetelu kehtima hakkavate uuendustega, mis hakkasid silma oma absurdsusega. Kes juhtusid hiljem lugema, sattusid segadusse, kuna polnud pööranud tähelepanu kuupäevale. Tuleb ette, et otseselt geopeitusega mitte seotud saavutused näidatakse siin kuidagi mänguga seoses olevaks. Näiteks ühte mängijat tänati ja kiideti huvitava dokumentaali valmimise puhul, kuigi film ei olnud geopeitusega muul viisil seotud kui ainult selle poolest, et juhtumisi vilksatas ka peidiku asukoht.

Kuna mäng on kestnud juba mitu aastat, suureneb üha rohkematel aktiivsetel mängijatel leitud aarete arv. Mõne aasta eest märgiti kaaslaste poolt 100. aardeleiuni jõudmine, kuid nüüd täituvad juba järjest 500 ja 1000. Seni on eesti mängus 1000 skoorini jõudnud mõnisteist üksikmängijat või tiimi. Ühelt poolt märgib see isiklikku saavutust geopeituses, teiselt poolt aga on tähtis, et seda märkab kogukond. Kogukonna tähelepanu isiklikule saavutusele lisab viimasele veelgi väärtust.

Geopeitusest on kujunenud selle toimumise kümnekonna aasta jooksul spetsiifiline harrastuse liik, mänguline praktika. Geopeitusele kaasa elades ja geopeitust läbi elades olen jõudnud järeldusele, et harrastajad realiseerivad niisugusel viisil ja 21. sajandi alguse tingimustes oma vabadust mängida. Meil on jätkuvalt põhjust kirjeldada *homo ludensit*, kuid otsida ka *homo ludensi* uusi jooni. Geocaching kujutab endast loovat praktikat, mille käigus osalejad sturktureerivad ja struktureerivad ümber nende olemist maailmas. Harrastus eeldab ja lubab isiklike mängijakogemuste väljendamist ja kaasharrastajatega jagamist. Omal kohal selliselt tekkivas ühiste arutelude ja ühise informatsiooni ruumis on lugude jutustamine ja endast, oma isiklikust geopeitjategevusest teatamine, st osalemine kogukonna konstrueerimises ja sedakaudu enesekehtestamises. Osa geopeitusest toimub virtuaalses reaalsuses, osa füüsilises reaalsuses. Järelkult demonstreerib geopeitus kui üks informatsioonijastu nähtus, kui loomulikult, tõketeta ja vabalt liigub inimene erinevate reaalsuste vahel ja kasutab neid võimalusi oma elu sisukamaks muutmiseks ja sellele mõõtmete lisamiseks.